
ИНФОРМАЦИЯ ЗА ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И РИСКОВЕТЕ, СВЪРЗАНИ С ТЯХ

АВАЛ ИН АД приема и изпълнява нареждания от своите клиенти за следните финансови инструменти:

- 1) Акции, права при увеличение на капитала, варианти, облигации и други ценни книжа, приети за търговия на „Българска фондова борса-София“ („БФБ“);
- 2) Български и чуждестранни държавни и общински облигации;
- 3) Компенсаторни инструменти и др.

I. ОБЩО ОПИСАНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

По-долу е представено общо описание на финансовите инструменти посочени по-горе.

„Акции, приети за търговия на БФБ“ са свободно прехвърлими дялови ценни книжа, издавани от публични дружества, които удостоверяват определено участие в капитала на тези дружества. В зависимост от класа акции, те могат да дават различни права; най-често срещаните акции – обикновените – дават право на глас, право на дивидент и право на ликвидационен дял при ликвидация на дружеството емитент. Правата по акциите са еднакви за всички акции от един и същи клас. Акциите, приети за търговия на БФБ са също така безналични, т.е. съществуват като електронни записи в регистрите на „Централен депозитар“ АД – институция, специално създадена за поддържането на регистри за безналични ценни книжа в България.

„Права при увеличение на капитала, приети за търговия на БФБ“ са ценни книжа, които дават право за записване на определен брой акции във връзка с взето решение за увеличаване на капитала на публично дружество. Това са срочни деривативни финансови инструменти, които първоначално се издават само на съществуващи акционери и които се търгуват на БФБ. Правата при увеличение на капитала също са безналични ценни книжа (и в това отношение за тях важи казаното по-горе относно акциите).

„Корпоративни облигации, приети за търговия на БФБ“ са дългови ценни книжа, даващи право на притежателя им след изтичане на определен срок на изплащане на главницата и лихва (определена чрез фиксиран или плаващ лихвен процент), а евентуално и други права. Когато се търгуват на БФБ, облигациите също са безналични ценни книжа (и в това отношение за тях важи казаното по-горе относно акциите).

„Български и чуждестранни държавни и общински облигации“ са ценни книжа, които не винаги се търгуват на регулиран пазар, издадени от суверенни емитенти, вкл. международни организации (напр. Република България, община София, Федерална република Германия, Европейската инвестиционна банка), съобразно установени национални или международни практики. В България, например, български държавни облигации се издават, пласират и погасяват преди всичко чрез банковата система.

„Компенсаторни инструменти“ са различни видове инструменти, издавани по силата на няколко закона (например, законите с реституционни цели), които могат да се използват като специално платежно средство при определени обстоятелства – например при приватизация или закупуване на държавни имоти и вещни права върху такива имоти, както и за други цели. Те се издават в безналична форма, регистрират се в „Централен депозитар“ АД и се търгуват на БФБ.

„Борсово търгуван фонд“ е ценна книга, която следва представянето на определен индексен фонд, стока или кошница от активи, но се търгува като акция на регулиран пазар.

II. РИСКОВЕ ПРИ ИНВЕСТИЦИИ ВЪВ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

Пазарен риск – това е рискът стойността на инвестицията да намалее поради промяна на пазарни фактори като цени на финансови инструменти, лихви, валутни курсове и други. Може да е предизвикана от промени в икономическата и пазарната среда, паричната политика на централните банки, деловата активност на емитентите, търсенето и предлагането на пазара на съответния инструмент. Елементи на пазарния риск са:

Лихвен риск – това е рискът промените в пазарните лихвени проценти да се отразят неблагоприятно върху дохода или стойността на инструмента, в който се инвестира;

Валутен риск – това е рискът от намаляване стойността на инвестицията в инструменти, деноминирани в чуждестранна валута, поради понижаване на курса на тази валута спрямо друга;

Ценови риск – това е рискът от намаляване стойността на инвестицията в даден финансов инструмент при неблагоприятни промени в нивата на пазарните цени;

Ликвиден риск възниква в ситуации, в които търсенето не отговаря на предлагането; в този случай е възможно да бъде реализирана загуба поради липса на търсене за конкретния финансов инструмент на стойност, близка до справедливата му.

Риск от разсейване е рискът от намаляване на размера на дадено вземане чрез признаване на парични или непарични задължения към длъжника; [Регламент 575/2013, чл. 4, т. 53]

Риск от прекомерен ливъридж означава рискът, произтичащ от уязвимостта на дадена институция поради равнището на ливъридж или на условен ливъридж, което може да наложи включването на непредвидени корективни мерки в плана за дейността, в т.ч. спешна продажба на активи, която може да доведе до загуби или до преоценка на оставащите активи на институцията; [Регламент 575/2013, чл. 4, т. 94]

Кредитен риск – изразява се във възможно намаляване на стойността на позицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитента на финансов инструмент, с насрещната страна по сделка или с държавата, в която те извършват дейност. Кредитния риск може да се прояви като:

Инвестиционен риск – от загуба поради намаляване на стойността на инвестицията в дадени финансови инструменти поради кредитно събитие при емитента на този инструмент като обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, намаляване на кредитен рейтинг и др.;

Риск от неизпълнение на договорните задължения от насрещната страна по сделката;

Остатъчен риск – това е рискът, който остава, ако признатите техники на редукция на кредитния риск покажат по-ниска ефективност от очакваната.

Риск от усвояване е рискът инвеститорите в дадена облигация да не могат да намерят същите инвестиционни условия на пазара, ако съществуващата инвестиция бъде прекратена, в случай че емитентът на облигацията изплати своето задължение преди датата на падеж.

Операционен риск означава рискът от загуба, произтичащ от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, лица и системи, или поради външни събития, като включва в себе си правния риск; [Регламент 575/2013, чл. 4, т. 52]

Риск от волатилност е рискът свързан с движенията на цената на даден финансов инструмент. Изчислява като разликата между най-ниските и най-високите цени на финансовия инструмент за дадения период от време.

Сетълмент риск е рискът, че сетълмент в платежната система няма да се осъществи. Изчислява се като разликата между сетълмент цената одобрена за финансовия инструмент и текущата пазарна цена по времето на сетълмент.

Правен е рискът от несигурност в резултат на правни действия или несигурност по отношение на приложимостта на договори, закони и подзаконови актове, например законосъобразност на договора, правоспособност на страната да сключи договор.

Политически е рискът от промяна в данъчното облагане или регулацията на инвестиционните услуги и дейности.

Системен риск означава риск от смущения във финансовата система, който е в състояние да предизвика сериозни отрицателни последствия за финансовата система и реалната икономика; [Директива 2013/36/ЕС, чл. 3 §1, т. 10]

III. ПРЕДУПРЕЖДЕНИЯ КЪМ ИНВЕСТИТОРИТЕ

- 1) Инвестирането във финансови инструменти крие съществени рискове и не е подходяща за клиент, търсещ стабилен доход.
- 2) Доходите, получени в резултат на сделки с финансови инструменти са непостоянни и несигурни.
- 3) Цената на финансовите инструменти е променлива величина, върху която влияние оказват множество фактори като данъчната и монетарната политика, промени в регулаторните режими, промени в лихвените равнища, инфлация.
- 4) Върху финансовите инструменти могат да бъдат налагани пазарни ограничения. Регулираните пазари на ценни книжа могат да налагат ценови ограничения по отношение на търгуваните на тях ценни книжа, както и да преустановяват търговията с отделни емисии.
- 5) В отделни случаи инвеститорият може да поеме финансови и други допълнителни задължения, като резултат от сделки с финансови инструменти, включително непредвидени задължения, допълнителни към разходите за придобиване на инструментите.
- 6) Рисковете, посочени в настоящата информация са примерно и неизчерпателно изброени. Настъпването на който и да е от тях, може да доведе до сериозни загуби за клиента.